

перевантажень серед шкільної молоді: науково-методичний посібник. Київ : Міленіум, 2006.

4. Харченко В. Є. Соціально-психологічні особливості стресостійкості (на прикладі педагогічної діяльності). Актуальні проблеми психології. Т. 7. № 20. Ч. 2. С. 221–227.

Д'ячук Світлана,
викладачка «Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа № 16» (м. Одеса)

РОЗВИТОК МУЗИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ (ЕЙДЕТИКИ)

***Анотація.** У статті висвітлюється питання важливості розвитку музичної пам'яті. Проаналізований зв'язок розвитку пам'яті з психічними функціями людини. Представлені переваги образної (ейдетичної) пам'яті перед механічним заучуванням нотного матеріалу.*

***Ключові слова:** музична пам'ять, образне мислення, ейдетика, мнемотехніка.*

У наш непростий динамічний час, коли учні хочуть встигнути все і охопити неосяжне, не маючи достатнього часу для занять фортепіано, пошуки ефективних методів та засобів досягнення позитивного музичного результату дуже актуальні. Час гаджетів та смартфонів формує стандартне «кліпове» мислення, а музика – це завжди нове, індивідуальне явище. На заняттях фортепіано включається здатність мислити образами, яка від самого початку властива людині, і потрібна підтримка та розвиток цієї здібності. Висвітлення теми розвитку образного мистецтва (наукова назва – ейдетика) є важливим, бо без образного мислення мистецтво фортепіанної гри – лише набір нот та ритмів, позбавлених сенсу. Звернемо увагу на методи його розвитку – мнемотехніки.

Поняття «ейдетика» не нове і на сьогодні цікавість до неї пов'язана з великим потоком інформації. Нас явище ейдетики цікавить як залучення уваги учнів до процесу музичного розвитку, здібності до легкого, цікавого запам'ятовування нотного матеріалу.

Сучасні дослідження доводять, що заняття на фортепіано глибоко впливають на розвиток пам'яті та мислення вцілому, так як права та ліва рука, роблять різну роботу, проте доповнюють одна одну в загальній картині. Додавши звуковий результат, отримуємо комплексний розвиток інтелектуальних, емоційних, вольових та інтуїтивних здібностей. Відбувається одночасне включення у роботу правої та лівої півкулі головного мозку. Це впливає не тільки на музичний розвиток, але і на інші сфери життя.

Ейдетика (з давньогрецької «ейдос» – образ) – це методика розвитку, образного мислення, мнемотехніка – прийоми розвитку пам'яті через образне і асоціативне мислення. Методика заснована на запам'ятовуванні інформації за допомогою знайомих життєвих вражень, які допомагають засвоювати незнайомий нотний текст.

Одним з перших описав поняття «ейдетика» сербський вчений В. Урбанчич у 1907 році. Велику увагу ейдетичі приділяв А. Р. Лурія (стаття «Ейдетизм», робота «Маленька книжка про велику пам'ять»), в яких досліджується природа ейдетизму, зокрема у дитячому віці.

Розвиток пам'яті з раннього віку має важливе значення для становлення усіх психічних функцій людини. На основі процесів психіки, основою яких є пам'ять, будуються процеси мислення та можливості людини. При цьому методи ейдетичного (образного) мислення пропонують відмовитись від механічного «тупого» заучування матеріалу. При цьому використання ейдетики дозволяє швидко та ефективно розвинути пам'ять, пов'язуючи новий досліджуваний матеріал з вже знайомим образами. Таким чином відкриваються можливості для більш міцного запам'ятовування та збереження інформації. Методи навчання, які пропонує ейдетика, спираються на образне мислення дитини і відповідають законам природи.

Метод ейдетики є більш ефективним простого механічного заучування.

Визначимо переваги ейдетики:

- подання матеріалу з урахуванням індивідуальних особливостей учня та його життєвого досвіду;
- покращує пам'ять і навички запам'ятовування великої кількості інформації;
- ігрова, невимушена атмосфера, радісний настрій, позитивні емоції;
- використання знань з різних областей: мистецтво, спорт, хореографія, побутові образи, навколишня природа, життя тварин та інше;
- розширення світогляду;
- налагодження контакту та пошук спільних рис та інтересів учня з викладачем;
- розвиток мови та допомога в розкритті творчих здібностей.

У музичну практику легко вписуються основні техніки ейдетики і мнемотехніки.

Метод ейдетичного розвитку, пам'яті та музичного мислення направлений на різноманітний вік навчання. Він цікавий та ефективний для дошкільного, молодшого шкільного віку, а також старшокласників. Різні лише організаційні моменти.

Оскільки заняття гри на фортепіано проходить індивідуально, викладачу простіше встановити довірче спілкування з учнем. Викладач стає психологом та другом, адже людям різних поколінь та поглядів доведеться розповідати власні асоціації, ділитися потаємним, збагачуючи цим внутрішній світ одне одного, виховуючи повагу до різних думок та толерантність [1]

Термін «ейдетична пам'ять» – поняття комплексне. Це пам'ять на образи, це емоційна, рухова, моторна пам'ять.

При запам'ятовуванні нотного тексту можливо вивчити його, повторюючи багато разів. Недоліком цього є велика втрата часу та швидке

забування. Напруга в цьому випадку направлена на зорову та слухову пам'ять, мозок ніяк не розвивається.

Другий спосіб – запам'ятовування за допомогою ейдетики, з використанням образного мислення та вже знайомих асоціацій – предметних, колірних, побутових, рухових, фантазійних. Ця інформація зберігається у довготривалій пам'яті.

Механічне заучування – самий неефективний засіб «вбивання» в голову інформації. Він пов'язаний з надмірним навантаженням та стресом від того, що потрібно займатись чимось нудним і нецікавим. Запам'ятовування через образи відбувається завдяки зв'язку інформації з уже знайомим. Зберігаючись надовго, вони допомагають у потрібний момент використовувати уже отримані раніше знання.

Отже, ейдетика добре збільшує творчий потенціал, сприяє гармонійному розвитку обох півкуль головного мозку, робить навчання дитини більш виваженим та поміркованим. Важлива складова ейдетичного навчання дозволяє довше зберігати у пам'яті нотний матеріал, встановлюючи зв'язок незнайомого з уже сформованими у житті навичками. Мислення та пам'ять нероздільні, тому, розвиваючи одну ланку, ми розвиваємо і іншу.

Список використаних джерел

1. Падалка Г. М. Вчитель, музика, діти. К., 1982. 144 с.
2. Плахцінська О. Перші кроки маленького піаніста. Донотний період навчання. К. : Богдан. 76 с.

Дяблова Крістіна,
викладачка Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа № 5» (м. Одеса)

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ ЦЕРКОВНО-СПІВОЧОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті розглядаються історичні аспекти давньоруської